

MAGYAR-HOLLAND SZEMLE

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP

A „MAGYAR-HOLLAND TÁRSASÁG” HIVATALOS LAPJA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VIII., ÜLLŐI-UT 4 SZ.
TELEFONSZÁM: J. 461—97—98—99.
Megjelenik havonta.

A „Magyar-Holland Társaság” tagjai díjmentesen kapják,

Hollandi kertészet.

Hollandiát az egész világ, mint a virágok, virághagymák, főzelékek, gyümölcsök és kertészeti cikkek hazáját ismeri. A virágtermelés központja Aalsmeer. Alábbi sorok némi fogalmat nyújtanak e vidék kertészetének terjedelme felől.

A kiviteli kereskedelem könnyítése céljából sok szállítónak képvisellete van Aalsmeerben, néhány esztendő óta egy ellenőr is működik növénypatológiai vizsgálatok céljából, akinek az a feladata, hogy a kivitelre szánt termékeket egészségi szempontból ellenőrizze. Ha a növények egészsége kifogástalan, arról bizonylatot állítanak ki. Ilyképpen meggátolják, hogy csekélyebb értékű produktumok a hollandi kertészet jóhírét veszélyeztessék. Aalsmeert a külföldön piacra kerülő virágainak, főleg orgonáinak, rózsáinak és krizantémumainak rendkívül jó minőségéről ismerik. A kertészeknek szervezeteik vannak kertészeti eszközök, trágya, virágcserepek, tüzelőanyag, üveg stb. bevásárlására. Évenként négymillió darab virágcserepre van szükség és 1929-ben tüzelőanyagban 25 millió kg. szenet és kokszot fogyasztottak. Közös működő egyesületek gondoskodnak nagyrészt a kertészek szükségleteiről. Ezek építették fel a kertészlakásokat, teljesen berendezett asztalosműhelyeik vannak és szállítják a fűtőkészülékeket is. Az új melegházak építési költségeit az elmúlt évben kétmillió frankra becsülik. A kertészeti téren legjelentékenyebb egyesületek a „Centrale Aalsmeersche Veiling” (C. A. V.) és a „Blumenlust”, az előbbi virágoknak és cserépnövényeknek, az utóbbi majdnem kizárólag virágoknak eladásával foglalkozik. A kettő 1929-ben 13 millió frank forgalmat ért el.

A két egyesület mindennap — ünnepek kivételével — aukciókat rendez. Az árfelhajtás villamoskészülék útján történik. Ez a

készülék a vevők üléseivel szemben foglal helyet. Egy nagy számlap számokat tüntet fel 1-től 100-ig, az első tized ismét eloszlik. Egy négyszög a körön belül kis szakokban ugyanazon számokat mutatja, amelyek a vevők ülésén vannak.

A kocsikat, ahová az eladásra kerülő produktumokat vagy a mintákat rakják fel, a vevő ülőhelye elé állítják. A cserépnövények osztályában ezek a kocsik síneken függenek s így a növények lökődés folytán meg nem sérülhetnek. A vétel számát, a mennyiséget, valamint a kertész nevét hangosan kiáltják, miközben a növény mintáját a vevőnek bemutatják. Ezután a készüléket mozgásba hozzák oly módon, hogy a mutató a számok irányában 100-tól 1-ig mozog. Amikor a mutató eléri azt a számot, mely egyezik a vevő által ajánlott összeggel, az ülőhelyen alkalmazott gomb lenyomásával a mutatót meg lehet állítani. Abban a pillanatban, amikor a mutató megáll, megvilágosodik a vevő száma az óramű kvadrátján. A vevő nevét vagy számát, valamint a cikk árát ezután az eladási könyvbe a kertész által közölt termények neve és mennyisége mögé bejegyzik. A vevők bizonyos szervezetekben egyesülnek és többnyire ugyanazon helyet és számot tartják fel részükre. Ezeket a helyeket évenként bérbeadják, de vannak szabad helyek is, amelyek az új vagy a szegény vevőknek állanak rendelkezésére. Az aukciókon befolyt pénzeket naponként valamelyik aalsmeeri banknak utalják át. A kertészek minden pénteken megkapják az előző hét egész keresetét, valamint egy kártyát és a pénzeket az aláírt kártya átadása ellenében felvehetik vagy számlájuk javára irathatják.

Az aukciók állandó virágkiállításul is szolgálnak és a látogató a melegházakban ezer és ezer hófehér vagy biborpiros orgonában és más virágokban gyönyörködhetik. Még rózsák is vannak egész éven át a virágzás teljes pompájában. Begóniák, ciklámenek és hortenziák tízezerszámra megcsodálhatók.

Aalsmeernek 1897 óta kertészeti iskolája van. Ezenkívül esti tanfolyamot is tartanak a kertészeti ismeretek elsajátítására. Aalsmeer és Amsterdam között pontosan hat kilométernyi távolságban terül el a Királyi Légiforgalmi Társaság kikötőhelye. A repülőgép, mint szállítóeszköz, különösen nyáron kitűnő szolgálatot teljesít, mert a virágok ebben az évszakban, kevésbé gyors szállításuk esetén gyorsan elhervadnának. 1929-ben pl. ez a légiforgalmi társaság és a vele együttműködő külföldi társaságok, többek között a „Swissair“ több, mint 300.000 kilogramm virágot szállított a külföldre. Eleinte a virágokat csak Londonba és Hamburgba szállított-

ták. Jobb összeköttetések és szállítási lehetőségek segítségével az export a kontinentális nagyvárosokra is kiterjedt, így Páris, Leipzig, Berlin, Zürich, Prága, Budapest, Madrid és Barcelona az aalsmeeri virágszállítmányok felvevői.

Guna-guna.

Kovrig János dr. írja a *Magyarság*-ban: Guna-gunának nevezi a jávai a varázslatot, a szellemekkel való konspirációt valaki megrontására, amit itt egyébként „fekete művészet”-nek mondanak. Ez némi hasonlóságot mutat a nálunk lassanként feledésbe menő javassággal és kultusza oly nagy, hogy vaskos köteteket lehetne írni róla. Mint minden emberi dolognak, ennek is megvannak a maga szabályai, rendszere, következésképpen bizonyos, szintén meghatározott módon védekezni lehet ellene. Olyan ez, akár a sakkjátszma: az ember mindig résen kell, hogy legyen, találgatja, mi lesz a láthatatlan ellenfél következő lépése? A primitív ember állandóan ellenségektől körülvéve érzi magát, amire mi ezer tudományos magyarázatot találunk, azt ő csakis a gonosz szellemek munkájának képes betudni. Ezek vagy személyes haragból sujtják az embert, vagy azért, mert valamely más halandóval cimboraságra léptek, annak érdekében vállalták a dolgot. A szellemeket segítőtársul megnyerni: ez a guna-guna. Jávai felfogás szerint mintegy láthatatlanná teheti magát az ember, ha énjét el tudja rejteni mások előtt, tehát ez már magában véve igen hathatós védekezés. Mi az én kifejezője? Az ember ábrázolata és a neve. Gyerekkoromban még ismertem egy öreg magyar asszonyt, aki a világ minden kincséért sem adta volna más kezébe sublótba zárt fényképét, melyet a negatívval együtt féltőbben őrzött, mint a pénzt. A jávai azt tartja, hogy aki a képmását birja, az egyúttal hatalommal is bír személye fölött. Ha például a fényképét valaki elássa, ez halálát okozhatja, ha a képen kiszúrják a szemét, megvakul. Ezért oly nehéz itten fényképezőgép elé csalni. És vannak frappáns esetek, melyeket az ember semmi ékesszólással sem képes kimagyarázni. Házi cselédeimet akartam egyszer lefényképezni. Öreg szolgám tapasztalt világfi, nagy darab földeket bejárt, ő már nem sokat ad az ilyen babonára, szó nélkül hajlandó volt kiállni. De nem így a kokki! Kérve kért, hagyjam őt, mert ha lefényképezem, biztosan meghal. A djongosz segítségemre sietett és igyekezett másra terelni a dolgot, mondván a szakácsnőnek, hogy én tulajdonképpen a macskát akarom megörökíteni, ők csak statisztálnak a képen. Kihozta tehát az egész macskacsaládot, melynek hatása alatt a szakácsnő is a lencse elé állt. De mily nagy volt a megrökönyödésem, mikor a felvétel után két héttel a kokki hirtelen meghalt! De elég az is, ha az ember valaki nevét papírsze-

letre írja és mondjuk, meggyújtja: az eredmény biztos halál. Ez ellen úgy védekeznek a jávai, hogy igazi nevét nem köti senki orrára. A név, amit bemond, mindig valami álnév csupán. Többet is tart raktáron ilyenből, hogy minél nehezebb legyen az igazságra rájönni. Mert már nevének pusztá kiejtése is okozhat bajt. A sok névből persze gyakran zavar származik, mert elfelejti, hol melyiket használja. Ha megszorítják, elsorolja összes mellékneveit, de az igazit nem árulja el semmiért. Ezzel csak a guna-guna munkáját könnyítené meg. Bármily naívnak látszik is a dolog, az emberiség nagyobbik fele még hisz benne.

Gyermekkísérleti intézet.

Beszélgetés dr. Waterink holland tanárral.

A *Pesti Napló* írja: Ismeretes, hogy a hollandusok foglalkoznak legtöbbször a gyermekkel. Hollandiában legjobb gyermeknek lenni, Franciaországban felnőttnek, Angliában öregnek.

A hollandusok újabban is hatalmas gyermekkísérleti, úgynevezett pedológiai intézetet szerveznek, ahol a gyermekeket orvosok, lélekkutatók és nevelők együttes megfigyelése, kezelése alá helyeznek.

Dr. J. *Waterink*, az amsterdami egyetem lélekkutató tanára, ennek az intézetnek a vezetője, európai tanulmányútja során Budapestre érkezett, hogy az itteni gyermekkísérleti állomásokat tanulmányozza. Tőlünk Bécsbe, majd Zürichbe látogat el.

Beszélgetünk a fiatal, rokonszenves egyetemi tanárral.

— Az Amstel partján vettünk egy gyönyörű palotát — mondja — a gyermekkísérleti intézet számára. Az állam egyetlen fillérrel sem járult hozzá. Az egészséget a társadalom bőkezűségéből létesítettük. A hollandoknak valóban a legfontosabb a gyermek. Decemberben akarjuk megnyitni az intézetet, nemzetközi pedológiai nagygyűlés keretében. Nehezen nevelhető, ideges gyermekeket veszünk fel itten. Hollandiában már eddig is — csupán a mi egyesületünk révén — 12.500 gyermek van intézeti ápolás alatt. (Magyarországon mindössze vagy 400!)

— Magyar gyermekekkel már találkoztam nálunk. A mi házukban is nevelkedett néhány évig egy magyar lányka. Bámultam értelmüket, vidámságukat, kedvességüket. Egy Mariska nevű 8—10 éves kisleány volt a mi vendégünk. Hat hét alatt megtanult hollandusul. Ebből azt következtetem, hogy a kisebb gyermekeket kell nyelvekre tanítani s a számtant csak később szabad kezdeni a gyermekekkel, ha már nagyobbak.